

“CONFERENCE OF NATURAL AND APPLIED SCIENCES IN SCIENTIFIC INNOVATIVE RESEARCH”

Volume 02. Issue 08. Avgust 2025

BOG‘CHA YOSHIDAGI BOLALARDA MILLIY TARBIYA: SAMARALI YONDASHUVLAR

Abdirashidova Ozoda Abdirashid qizi

Annotatsiya. Ushbu maqolada milliy tarbiyaning maktabgacha ta’lim tizimidagi o’rni, yosh avlodni milliy qadriyatlar asosida tarbiyalash zarurati, o’zbek va xorijiy pedagoglar fikrlari asosida milliy tarbiyaning ahamiyati hamda uni bog‘cha yoshidagi bolalarga samarali singdirish yo‘llari tahlil qilinadi.

Kalit so‘zlar: milliy tarbiya, qadriyat, axloq, urf-odat, innovatsiya, maktabgacha ta’lim, barkamol avlod.

Milliy tarbiya — bu yosh avlodga milliy o‘zlik, ona til, din, tarix, urf-odat va rasm-rusumlar, milliy g‘urur va ma’naviyatni anglatish orqali ularda barkamol shaxsiyat shakllantirishga qaratilgan tizimdir. Ayniqsa maktabgacha yoshda bu tarbiya eng samarali bo‘lib, bolaning shaxsiyati shakllanishida muhim rol o‘ynaydi.

Bolalik – bu sezgi, his qilish, taqlid orqali o‘rganish davri. Shu sababli aynan ertaklar, qo‘shiqlar, milliy o‘yinlar, she‘rlar va hikoyalar orqali beriladigan tarbiya bolaga yanada chuqur ta’sir ko‘rsatadi.

Konfutsiyning mashhur so‘zlari bu borada muhim ahamiyatga ega: “Agar yuz yillik reja tuzmoqchi bo‘lsang – odamni tarbiyala.”

Bu fikrni A. Avloniy ham quvvatlab, tarbiyani hayot-mamot masalasi sifatida ko‘rsatadi:

“Tarbiya biz uchun yo najot, yo halokat masalasidir.”

Pedagog Sh. Yormatova esa maktabgacha ta’limda berilgan milliy tarbiya bolaning shaxsiy rivojlanishiga asos bo‘lishini ta’kidlaydi. Xulosa qilib aytganda, har bir pedagog, ota-ona va jamiyat vakili milliy tarbiyani eng erta bosqichdan boshlab berishni maqsad qilishi lozim.

Milliy tarbiyani erta boshlash sabablari:

“CONFERENCE OF NATURAL AND APPLIED SCIENCES IN SCIENTIFIC INNOVATIVE RESEARCH”

Volume 02. Issue 08. Avgust 2025

- Psixologlar fikricha, bolalarning asosiy xarakteri 5 yoshgacha shakllanadi.
- Bola bu davrda axloqiy-me'yoriy qadriyatlarni chuqur o'zlashtira boshlaydi.
- Bu davrda berilgan tarbiya bolaning butun hayotiga ta'sir ko'rsatadi.

Samarali yondashuvlar va uslublar:

A) O'yin texnologiyalari orqali tarbiya:

“Do'ppi ushlab”, “Alpomish kim?”, “Oshiq-ushuq” kabi milliy o'yinlar orqali bolalarda jismoniy faollik, muloqot va hamkorlik ko'nikmalari shakllanadi.

B) Rolli o'yinlar va sahnalashtirish:

“Navro'z bayrami”, “Kelin-kuyov”, “Bozorchilik” kabi rolli o'yinlar orqali bola o'z milliy an'alarini ijro orqali o'rganadi.

C) Vizual vositalar va ko'rgazmalar:

Milliy kiyimlar, naqshlar, hunarmandchilik mahsulotlari, milliy taomlar ko'rgazmalari orqali estetik tarbiya va tarixiy merosga qiziqish uyg'otiladi.

D) Bayramlar va urf-odatlar orqali o'rgatish:

Navro'z – do'stlik va tabiatga e'tibor,
Sumalak sayli – birdamlik va qadimiylik,
Mustaqillik kuni – vatanparvarlik,
Milliy taomlar kuni – milliy an'analarni qadrlash.

E) Texnologiyalarni qo'llash:

QR-kodli kitoblar, audio ertaklar, “Zumrad va Qimmat”, “Boy va Gado” kabi multfilmlar orqali milliy qadriyatlar texnologiyalar orqali singdiriladi.

F) “Milliy kun” juma kuni:

Har hafta bolalar milliy kiyimda kelishadi, o'zbekona taomlar bilan tanishadilar, xalq og'zaki ijodi asosida mashg'ulotlar olib boriladi.

G) Ona tilida tarbiya:

Ona tili orqali milliylik, fikrlash va ma'naviyat shakllanadi. “Til bor joyda millat bor” degan hikmat maktabgacha ta'limda ayniqsa dolzarb.

“CONFERENCE OF NATURAL AND APPLIED SCIENCES IN SCIENTIFIC INNOVATIVE RESEARCH”

Volume 02. Issue 08. Avgust 2025

Muammolar:

- Ota-onalarning ayrimlari milliy qadriyatlarga befarq.
- Zamonaviylik va milliylik o‘rtasida ziddiyat yuzaga kelmoqda.

Yechimlar:

- Tarbiyachilarning oilalar bilan individual ishlashi.
- Ota-onalar uchun milliy tarbiya bo‘yicha seminarlar o‘tkazish.
- Tarbiyalanuvchilarni tarixiy obidalar, hunarmandchilik markazlariga sayohatga olib borish.
- Farzandlar va ota-onalar ishtirokida milliy taomlar tayyorlash, rasmga olib topshiriq sifatida berish.

Xulosa:

Milliy tarbiya – bu yosh avlodning komil, ma’naviy yetuk, vatanparvar bo‘lib voyaga yetishining kafolati. U ertak, o‘yin, qo‘shiq va xalq og‘zaki ijodi orqali bolalarning ongiga singadi. Buning samarasi esa kelajakda kuchli jamiyat va g‘ururli millat shakllanishida namoyon bo‘ladi.

Foydalanilgan adabiyotlar:

1. Konfutsiy – ilmiy tadqiqotlar asosida.
2. A. Avloniy – “Turkiston yoxud axloq”, 1913.
3. Sh. Yormatova – “Maktabgacha tarbiya metodlari”, Toshkent, 2020.

Research Science and
Innovation House